

HOTĂRÂREA CURȚII

din 15 ianuarie 2002*

Elide Gottardo

împotriva

Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS)

(cerere pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare, formulată de Tribunale ordinario di Roma)

„Acțiune pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare - Articolele 12 CE și 39 alineatul (2), CE – Prestații pentru limită de vârstă – Convenție în domeniul securității sociale încheiată între Republica Italiană și Confederația Elvețiană – Neluarea în considerare a perioadelor de contribuție realizate în Elveția de către un resortisant francez.”

Cauza C-55/00.

În cauza C-55/00,

având ca obiect o cerere adresată Curții, în temeiul articolului 234 CE de către Tribunale ordinario di Roma (Italia), pentru pronunțarea în litigiul pendinte în fața acestei instanțe, între

Elide Gottardo

și

Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS),

a unei hotărâri preliminare privind interpretarea articolelor 12 CE și 39 alineatul (2) CE,

CURTEA,

* Limba de procedură: italiana.

compusă din domnul G. C. Rodríguez Iglesias, președinte, doamna F. Macken și domnul S. von Bahr, președinți de cameră, domnii C. Gulmann, D. A. O. Edward (raportor), A. La Pergola, L. Sevón, M. Wathelet, V. Skouris, J. N. Cunha Rodrigues și C. W. A. Timmermans, judecători,

avocat general: domnul D. Ruiz-Jarabo Colomer,

grefier: doamna L. Hewlett, administrator,

după examinarea observațiilor scrise prezentate:

- pentru doamna Gottardo, de doamnele R. Ciancaglini și M. Rossi, avocate,
- pentru Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS), de domnii C. De Angelis și M. Di Lullo, avocați,
- pentru guvernul italian, de domnul U. Leanza, în calitate de agent, asistat de domnul D. Del Gaizo, avvocato dello Stato,
- pentru guvernul austriac, de doamna C. Pesendorfer, în calitate de agent,
- pentru Comisia Comunităților Europene, de domnii P. Hillenkamp și E. Traversa și de doamna N. Yerrel, în calitate de agenți,

având în vedere raportul pentru ședință,

după ascultarea observațiilor orale prezentate de către doamna Gottardo, de către Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS), de către guvernul italian și de către Comisie în ședința din 6 martie 2001,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 5 aprilie 2001,

pronunță prezenta

Hotărâre

1. Prin ordonanța din 1 februarie 2000, primită la Curte la 21 februarie 2000, Tribunale ordinario di Roma a adresat, în temeiul articolului 234 CE, o întrebare preliminară privind interpretarea articolelor 12 CE și 39 alineatul (2) CE.

2 Această întrebare a fost adresată în cadrul unui litigiu între doamna Gottardo, resortisant francez, și Istituto nazionale della previdenza sociale (denumit în continuare „INPS“) în ceea ce privește dreptul doamnei Gottardo la o pensie din partea statului italian pentru limită de vârstă.

Reglementarea comunitară

3 Articolul 12 CE prevede:

„În domeniul de aplicare a prezentului tratat și fără a aduce atingere dispozițiilor speciale pe care le prevede, se interzice orice discriminare exercitată pe motiv de cetățenie.

Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura menționată la articolul 251, poate adopta orice măsuri în vederea interzicerii acestor discriminări.”

4 Conform articolului 39 alineatele (1) și (2) CE:

„1. Libera circulație a lucrătorilor este garantată în cadrul Comunității.

2. Libera circulație implică eliminarea oricărei discriminări pe motiv de cetățenie între lucrătorii statelor membre, în ceea ce privește încadrarea în muncă, remunerarea și celelalte condiții de muncă.”

5. Coordonarea legislațiilor naționale în materie de securitate socială se înscrie în cadrul liberei circulații a persoanelor și face obiectul Regulamentului (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea sistemelor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați, lucrătorii nesalariați și familiile acestora care se deplasează în cadrul Comunității, în versiunea modificată și actualizată prin Regulamentul (CEE) nr. 2001/83 al Consiliului din 2 iunie 1983 (JO L 230, p. 6), astfel cum a fost modificat prin

Regulamentul (CEE) nr. 3096/95 al Consiliului din 22 decembrie 1995 (JO L 335, p. 10, denumit în continuare „Regulamentul nr. 1408/71”).

6. Articolul 3 din Regulamentul nr. 1408/71 prevede:

„1. Persoanele cu reședința pe teritoriul unuia dintre statele membre, cărora li se aplică dispozițiile prezentului regulament, se supun aceluiași obligații și beneficiază de legislația oricărui stat membru în aceleași condiții ca și resortisanții aceluși stat, sub rezerva dispozițiilor speciale ale prezentului regulament.

2. [...]

3. Cu excepția cazului în care se prevede altfel în anexa II, dispozițiile convențiilor de securitate socială care rămân aplicabile în temeiul articolului 7 alineatul (2) litera (c), precum și cele ale convențiilor încheiate în temeiul articolului 8 alineatul (1), se aplică tuturor persoanelor cărora li se aplică prezentul regulament.“

7. Articolul 1 litera (j) primul paragraf, și litera (k) din Regulamentul nr. 1408/71 prevede:

„În sensul aplicării prezentului regulament:

[...]

(j) „legislație“ reprezintă, pentru fiecare stat membru, actele cu putere de lege și toate celelalte măsuri de aplicare, existente sau viitoare, care privesc ramurile și sistemele de securitate socială menționate la articolul 4 alineatele (1) și (2) sau prestațiile speciale cu caracter non-contributiv menționate la articolul 4 alineatul (2) a.

[...]

(k) „convenție de securitate socială“ reprezintă orice instrument bilateral sau multilateral care leagă sau urmează să lege în mod exclusiv două sau mai multe state membre precum și orice instrument multilateral care leagă sau urmează să lege cel puțin două state membre și unul sau mai multe alte state în domeniul securității sociale, pentru toate sau

pentru o parte din ramurile și regimurile prevăzute la articolul 4 alineatele (1) și (2), precum și acordurile de orice fel încheiate în cadrul instrumentelor menționate“.

Reglementarea națională

8 Republica Italiană și Confederația Elvețiană au semnat la Roma, la 14 decembrie 1962, o convenție bilaterală în domeniul securității sociale, precum și protocolul final al acesteia și declarațiile comune (denumită în continuare „convenția italiano-elvețiană“). Această convenție a fost ratificată, pentru Republica Italiană, prin Legea nr. 1781 din 31 octombrie 1963 (GURI nr. 326, din 17 decembrie 1963), și a intrat în vigoare la 1 septembrie 1964.

9 Articolul 1 alineatul (1) din convenția italiano-elvețiană prevede:

„Prezenta convenție se aplică:

(a) - În Elveția,

[...]

(b) - În Italia,

(i) legislației privind pensia de invaliditate, pentru limită de vârstă și de urmași, inclusiv regimurile speciale care se substituie regimului special pentru categorii determinate de lucrători;

[...]“

10 În conformitate cu articolul 2 din convenția italiano-elvețiană, „resortisanții elvețieni și italieni se bucură de egalitate de tratament în ceea ce privește drepturile și obligațiile care rezultă din dispozițiile legislațiilor enumerate la articolul 1“.

11 Articolul 9, care figurează la capitolul 1, intitulat „Pensia de invaliditate, pentru limită de vârstă și de urmași“, din a treia parte a convenției italiano-elvețiene, stabilește ceea ce poate fi calificat drept „principiu de însumare“. Alineatul (1) din acest articol prevede:

„Atunci când numai în temeiul perioadelor de contribuție și a perioadelor asimilate îndeplinite conform legislației italiene, un asigurat nu își poate valorifica dreptul la o prestație de invaliditate, pentru limită de vârstă sau de deces în termenii acestei legislații, perioadele de contribuție pentru limită de vârstă și de urmaș elvețiene (perioadele de contribuție și perioadelor asimilate) sunt însumate cu perioadele îndeplinite în Italia pentru dobândirea dreptului la prestațiile menționate, atât timp cât aceste perioade nu se suprapun.“

12 La 2 aprilie 1980, cele două state contractante au semnat un act adițional la convenția italiano-elvețiană care a fost ratificat, pentru Republica Italiană, prin Legea nr. 668 din 7 octombrie 1981 (GURI nr. 324 din 25 noiembrie 1981) și a intrat în vigoare la 10 februarie 1982. Articolul 3 din acest act adițional are drept scop extinderea domeniului de aplicare a principiului de însumare, astfel cum este definit la punctul precedent, prin adăugarea la articolul 9 alineatul (1) din convenția italiano-elvețiană a următorului paragraf:

„Atunci când un asigurat nu poate valorifica un drept la prestații, chiar ținând seama de paragraful precedent, perioadele de contribuție în țările terțe legate atât de Elveția cât și de Italia prin convenții de securitate socială care privesc pensiile pentru limită de vârstă, urmași și invaliditate sunt de asemenea însumate.“

13 La intrarea în vigoare a acestui act adițional, țările cu care se putea realiza însumarea perioadelor de contribuție erau următoarele: Regatele Belgiei și Danemarcei, Republica Federală Germania, Republica Elenă, Regatul Spaniei, Marele Ducat al Luxemburgului, Regatul Țărilor de Jos, Republica Austria, Regatul Suediei, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Principatul Lichtenstein, Statele Unite ale Americii și Republica Federală Iugoslavia. Din moment ce Republica Franceză nu a încheiat convenția cu Confederația Elvețiană, perioadele de contribuție îndeplinite în Franța nu pot, în cadrul convenției italiano-elvețiene, să fie luate în considerare pentru obținerea dreptului la prestații pentru limită de vârstă, urmași sau pentru invaliditate.

Acțiunea principală și întrebarea preliminară

14 Doamna Gottardo, resortisant italian prin naștere a renunțat la această cetățenie în favoarea cetățeniei franceze în urma căsătoriei sale în Franța, la 7 februarie 1953, cu un resortisant francez. Conform informațiilor din dosar, doamna Gottardo a fost obligată, în perioada respectivă, să adopte cetățenia soțului său.

15 Doamna Gottardo a lucrat succesiv în Italia, Elveția și în Franța, țări în care a plătit contribuții la asigurările sociale de stat, astfel, în Italia, 100 de cotizații săptămânale, în Elveția, 252 cotizații săptămânale și, în Franța, 429 de cotizații săptămânale. Ea primește pensii pentru limită de vârstă din partea statelor elvețian și francez care i-au fost acordate fără ca ea să recurgă la însumarea perioadelor de contribuție.

16 Din informațiile furnizate Curții reiese că doamna Gottardo dorește să obțină, în aplicarea legislației italiene din materia securității sociale, o pensie italiană pentru limită de vârstă. Cu toate acestea, chiar dacă autoritățile italiene iau în considerare perioadele de contribuție îndeplinite în Franța, în conformitate cu articolul 45 din Regulamentul nr. 1408/71, însumarea perioadelor italiene și franceze nu i se permite să ajungă la perioada minimă de cotizare prevăzută de legislația italiană pentru valorificarea unui drept la o pensie italiană. Doamna Gottardo nu are dreptul la o pensie pentru limită de vârstă din partea statului italian decât în cazul în care sunt luate în considerare și perioadele de contribuție îndeplinite în Elveția, în temeiul principiului de însumare menționat la articolul 9 alineatul (1) din convenția italo-elvețiană.

17 Cererea de pensie pentru limită de vârstă introdusă la 3 septembrie 1996 de doamna Gottardo a fost respinsă de către INPS prin decizia din 14 decembrie 1997 pe motiv că ea era resortisant francez și că, în consecință, convenția italo-elvețiană nu se aplica în cazul său. Acțiunea administrativă formulată de doamna Gottardo împotriva acestei decizii a fost respinsă prin decizia INPS din 9 iunie 1998 pentru același motiv.

18 Prin urmare, doamna Gottardo a sesizat Tribunale ordinario di Roma, susținând că, dat fiind că ea era resortisant al unui stat membru, INPS era obligat să-i recunoască dreptul la pensie în aceleași condiții ca acelea pe care le aplică propriilor resortisanți.

19 Căutând să clarifice dacă respingerea cererii doamnei Gottardo de către INPS, întemeiată exclusiv pe cetățenia franceză a acesteia, nu era contrară fie articolului 12 CE fie articolului 39 CE, Tribunale ordinario di Roma a decis să suspende judecata și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Lucrătorul resortisant al unui stat membru care poate invoca plata contribuțiilor de securitate socială la instituția competentă a unui alt stat membru [...] are sau nu are dreptul la o pensie pentru limită de vârstă pe baza însumării contribuțiilor plătite la instituția unui alt stat din afara Uniunii în temeiul convenției pe care statul membru menționat a încheiat-o cu acesta din urmă, convenție pe care acesta o aplică în favoarea propriilor resortisanți [?]“

Considerentele Curții

20 Prin întrebarea sa, instanța de trimitere dorește să clarifice în esență dacă autoritățile de securitate socială competente al unui prim stat membru (în cauza principală, Republica Italiană) sunt obligate, în conformitate cu obligațiile comunitare care le revin în temeiul articolului 12 CE sau al articolului 39 CE, să ia în considerare, în scopul obținerii dreptului la prestații pentru limită de vârstă, perioadele de contribuție îndeplinite într-o țară terță (în cauza principală, Confederația Elvețiană) de către un resortisant al unui al doilea stat membru (în cauza principală, Republica Franceză) atunci când, în prezența acelorași condiții de cotizare, autoritățile competente menționate anterior recunosc, în urma unei convenții internaționale bilaterale încheiate între primul stat membru și țara terță, luarea în considerare a unor astfel de perioade îndeplinite de proprii resortisanți.

21 Este necesar să fie subliniat că, în conformitate cu articolul 12 CE, principiul de nediscriminare se aplică „în domeniul de aplicare a [...] tratatului“ și „fără a aduce atingere dispozițiilor speciale pe care le prevede“. Prin această ultimă expresie, articolul 12 CE face trimitere în special la alte dispoziții din tratat în care aplicarea principiului general pe care îl enunță este concretizată pentru situații specifice. Acesta este cazul, între altele, al dispozițiilor privind libera circulație a lucrătorilor (a se vedea, în această privință, Hotărârea din 2 februarie 1989, Cowan, 186/87, Rec. p. 195, punctul 14).

Cu privire la principiul egalității de tratament prevăzut de tratat

22 În calitate de cadru didactic și de lucrător salariat, în două state membre diferite, doamna Gottardo și-a exercitat dreptul la liberă circulație. Cererea sa care vizează acordarea unei pensii pentru limită de vârstă prin intermediul însumării perioadelor de contribuție pe care le-a îndeplinit intră sub incidența domeniului de aplicare atât *ratione personae*, cât și *ratione materiae* al articolului 39 CE.

23 Din ordonanța de trimitere reiese că autoritățile competente italiene recunosc resortisanților lor care au plătit contribuții de securitate socială atât sistemului italian cât și sistemului elvețian de securitate socială, și se găsesc într-o situație identică cu aceea a doamnei Gottardo, posibilitatea de a dobândi pensia lor pentru limită de vârstă prin intermediul însumării perioadelor de contribuție italiene și elvețiene.

24 Astfel cum INPS a admis în observațiile sale, în cazul în care doamna Gottardo și-ar fi păstrat cetățenia italiană, ea ar îndeplini condițiile pentru dobândirea dreptului la pensia din partea asigurărilor sociale italiene pentru limită de vârstă. INPS nu contestă că respingerea cererii a fost determinată numai de cetățenia franceză a doamnei Gottardo. Prin urmare, este acceptat faptul că este vorba de o diferență de tratament aplicată numai în temeiul cetățeniei.

25 Cu toate acestea, conform guvernului italian și INPS, refuzul, de către acesta din urmă, de a acorda doamnei Gottardo o pensie pentru limită de vârstă prin intermediul însumării perioadelor de contribuție pe care aceasta le-a îndeplinit atât în Italia și în Franța cât și în Elveția este justificat de faptul că încheierea de către un singur stat membru, în acest caz Republica Italiană, a unei convenții internaționale bilaterale cu o țară terță, în acest caz, Confederația Elvețiană, nu intră sub incidența sferei de competență comunitare.

26 Guvernul italian se referă, în această privință, la formularea articolului 3 din Regulamentul nr. 1408/71, citit în lumina definițiilor prevăzute la articolul 1 literele (j) și (k), din același regulament, astfel cum sunt acestea interpretate în Hotărârea din 2 august 1993, Grana-Novoa (C-23/92, Rec. p. I-4505).

27 Se amintește că în cauza Grana-Novoa, citată anterior, reclamanta, resortisant spaniol, exercitase o activitate profesională care face obiectul asigurării sociale obligatorii, mai întâi în Elveția și ulterior în Germania. Autoritățile germane îi refuzaseră dreptul unei pensii germane pentru invaliditate pe motivul insuficienței numărului de ani de muncă în Germania. Doamna Grana-Novoa, la fel ca doamna Gottardo în cauza principală, dorea să se prevaleze de dispozițiile unei convenții încheiate între Republica Federală Germania și Confederația Elvețiană și a cărei aplicare era limitată la cetățenii germani și elvețieni, pentru a lua în considerare perioadele de contribuție pe care aceasta le îndeplinise în Elveția.

28 Prin prima întrebare formulată de Bundessozialgericht, Curtea era invitată să se pronunțe cu privire la interpretarea noțiunii de „legislație“ menționată la articolul 1 litera (j) din Regulamentul nr. 1408/71. Curtea a hotărât că o convenție încheiată între un singur stat membru și una sau mai multe țări terțe nu intră sub incidența noțiunii de legislație în sensul Regulamentului nr. 1408/71. A doua întrebare a Bundessozialgericht, referitoare la principiul egalității de tratament, nu era adresată decât în caz de răspuns afirmativ la prima întrebare, astfel încât Curtea nu a examinat-o.

29 Întrebarea adresată în prezenta cauză fiind axată pe aplicarea principiilor care decurg direct din dispozițiile din tratat, este necesar să se amintească jurisprudența Curții în materie de convenții internaționale bilaterale.

30 În ceea ce privește un acord cultural încheiat între două state membre și care rezervă dreptul la burse de studiu numai resortisanților acestor două state, Curtea a hotărât că articolul 7 din Regulamentul nr. 1612/68 al Consiliului din 15 octombrie 1968 privind libera circulație a lucrătorilor în cadrul Comunității (JO L 257, p. 2), impunea autorităților din cele două state membre să extindă dreptul ajutoarelor pentru formare, prevăzute de acordul bilateral, asupra lucrătorilor comunitari stabiliți pe teritoriul acestora (a se vedea Hotărârea din 27 septembrie 1988, Matteucci, 235/87, Rec. p. 5589, punctul 16).

31 De asemenea, Curtea a hotărât că, în cazul în care aplicarea unei dispoziții de drept comunitar riscă să fie împiedicată de o măsură luată în cadrul punerii în aplicare a unei

convenții bilaterale, chiar încheiată în afara câmpului de aplicare al tratatului, toate statele membre sunt obligate să faciliteze aplicarea acestei dispoziții și să asiste, în acest scop, orice alt stat membru, căruia îi revine o obligație în temeiul dreptului comunitar (a se vedea Hotărârea Matteucci, citată anterior, punctul 19).

32 Cu privire la o convenție internațională bilaterală încheiată între un stat membru și o țară terță în scopul evitării unei duble impozitări, Curtea a menționat că, deși fiscalitatea directă intră numai sub incidența competenței statelor membre, acestea din urmă nu pot, cu toate acestea, să se sustragă de la respectarea normelor comunitare, ci au obligația de a-și exercita competențele în conformitate cu dreptul comunitar. În consecință, aceasta a hotărât că principiul tratamentului național impus statului membru, parte la o astfel de convenție, de a acorda unităților permanente ale societăților care au sediul social într-un alt stat membru parte la convenție (a se vedea, în această privință, Hotărârea din 21 septembrie 1999, Saint-Gobain ZN, C-307/97, Rec. p. I-6161, punctele de la 57 la 59).

33 Din această jurisprudență reiese că, în punerea în aplicare a angajamentelor pe care le-au contractat în temeiul convențiilor internaționale, fie că este vorba despre o convenție între statele membre sau de o convenție între un stat membru și una sau mai multe țări terțe, statele membre trebuie, sub rezerva dispozițiilor articolului 307 CE, să respecte obligațiile care le revin în temeiul dreptului comunitar. Faptul că țările terțe, în ceea ce le privește, nu trebuie să respecte nicio obligație izvorâtă din dreptul comunitar nu este, în această privință, pertinent.

34 Rezultă din considerațiile menționate anterior că atunci când un stat membru încheie cu o țară terță o convenție internațională bilaterală de securitate socială, care prevede luarea în considerare a perioadelor de contribuție îndeplinite în țara terță menționată pentru obținerea dreptului la prestații pentru limită de vârstă, principiul fundamental de egalitate de tratament obligă acel stat membru să acorde resortisanților celorlalte state membre aceleași avantaje ca acelea de care beneficiază proprii resortisanți în temeiul convenției menționate, cu excepția cazului în care acesta nu poate prezenta o justificare obiectivă pentru refuz.

35 De asemenea, reiese că interpretarea dată de Curte noțiunii de „legislație“ prevăzută la articolul 1 litera (j) din Regulamentul nr. 1408/71 nu poate aduce atingere obligației oricărui stat membru de a respecta principiul de egalitate de tratament prevăzut la articolul 39 CE.

Cu privire la existența unei justificări obiective

36 Desigur, reconsiderarea echilibrului și a reciprocității unei convenții internaționale bilaterale încheiate între un stat membru și o țară terță poate constitui o justificare obiectivă a refuzului statului membru parte la această convenție de a extinde pentru resortisanții celorlalte state membre avantajele de care proprii resortisanți beneficiază din convenția menționată (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Saint-Gobain ZN, citată anterior, punctul 60).

37 Cu toate acestea, INPS și guvernul italian nu au stabilit că, în cauza principală, obligațiile pe care dreptul comunitar le impune asupra lor compromit pe acelea care rezultă din angajamentele luate de Republica Italiană față de Confederația Elvețiană. În fapt, extinderea asupra lucrătorilor resortisanți ai altor state membre a dreptului de luare în considerare a perioadelor de contribuție îndeplinite în Elveția pentru obținerea dreptului la prestații italiene pentru limită de vârstă, aplicată unilateral de către Republica Italiană, nu compromite drepturile care decurg pentru Confederația Elvețiană din convenția italo-elvețiană și nici nu impune acesteia obligații noi.

38 Singurele obligații invocate de INPS și guvernul italian pentru a justifica refuzul lor de a admite însumarea perioadelor de contribuție realizate de către doamna Gottardo privind eventuala creștere a impozitelor financiare și dificultățile administrative legate de colaborarea cu autoritățile competente din Confederația Elvețiană. Aceste motive nu pot justifica nerespectarea de către Republica Italiană a obligațiilor care decurg din tratat.

39 Prin urmare, este necesar să se răspundă la întrebarea adresată de instanța de trimitere dacă autoritățile de securitate socială competente ale unui prim stat membru (în cauza principală, Republica Italiană) sunt obligate, în conformitate cu obligațiile comunitare care le revin în temeiul articolului 39 CE, să ia în considerare, în scopul obținerii

dreptului la prestații pentru limită de vârstă, perioadele de contribuție realizate într-o țară terță de către un resortisant al unui al doilea stat membru atunci când, în prezența acelorași condiții de cotizare, autoritățile competente menționate anterior recunosc, în urma unei convenții internaționale bilaterale încheiate între primul stat membru și țara terță, luarea în considerare a unor astfel de perioade realizate de proprii resortisanți.

Cu privire la cheltuielile de judecată

40 Cheltuielile efectuate de către Guvernul Italiei și cel al Austriei, precum și de către Comisie, care au prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări. Întrucât procedura are, în raport cu părțile în acțiunea principală, un caracter incidental față de procedura din fața instanței naționale, este de competența acestei instanțe să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA,

pronunțându-se cu privire la întrebarea care i-a fost adresată de Tribunale ordinario di Roma, prin ordonanța din 1 februarie 2000, hotărăște:

Autoritățile de securitate socială competente ale unui prim stat membru sunt obligate, în conformitate cu obligațiile comunitare care le revin în temeiul articolului 39 CE, să ia în considerare, în scopul obținerii dreptului la prestații pentru limită de vârstă, perioadele de contribuție realizate într-o țară terță de către un resortisant al unui al doilea stat membru atunci când, în prezența acelorași condiții de cotizare, autoritățile competente menționate anterior recunosc, în urma unei convenții internaționale bilaterale încheiate între primul stat membru și țara terță, luarea în considerare a unor astfel de perioade realizate de proprii resortisanți.

Rodríguez Iglesias

Macken

von Bahr

Gulmann

Edward

La Pergola,

Sevón

Wathelet

Skouris

Cunha Rodrigues

Timmermans

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 15 ianuarie 2002.

Grefier

Președinte

R. Grass

G. C. Rodríguez Iglesias